

# *Guide till* **Ammerån**

Det vackra vattendraget ringlar fram genom de djupa, jämtländska skogarna. För vissa flugfiskare är ån en uppskattad pärla och för många andra är vattnet okänt. Följ med på härligt harrfiske i nedre Ammerån.

TEXT: PER PERSSON FOTO: FREDRIC BACKLUND OCH ROBIN EKMAN

Artikelförfattaren fiskar av rännan vid Vårv – ett mycket intressant område där många av Ammeråns större harrar fångas. Fisket är som bäst från sensommaren till långt in på hösten.



Ett hundratal meter nedströms Högremsforsen hade flottningsvirket stockat ihop sig och bildat en timmerbröt, som min far gick över för att kunna fiska av de fina strömkanterna på södra sidan av ån. Fisken var på hugget och snart tyngde konten betänkligt – hade det inte varit för vad som snart hände hade min far gått hem. Plötsligt gick bröten loss med ett brak och han stod strandsatt på fel sida ån.

Det var i början av juli och vattenståndet var alltför högt för att erbjuda något vadställe, det var bara att bege sig upp mot Överammer, en sträcka på 11 kilometer fågelvägen. Då fisket allttjämt var bra kunde han inte avhålla sig från att fiska och snart var såväl fiskekont som jackfickor, och till och med långstövlarna, fyllda med fina harrar. Totalt uttröttad, men salig över det fantastiska fisket, passerade min far bron vid åttasnåret på morgonen, knackade på hos Janne som bor vid brofästet, och ordnade skjuts hem.

Detta hände på sextiotalet och flugfiske var fortfarande relativt nytt i Ammerån. Min far Jan, och hans äldre bror Ruben, var två av flugfiskepionjärerna vid ån. Fiskat med fluga hade man gjort länge, men det var inte förrän på 40- och 50-talet som flugan knöts på en flugtafs i stället för i änden av en lina på ett toppknutet spö. Inledningsvis användes splitcanespön, som på sextiotalet ersattes av modernare spön i glasfiber – min far fiskar fortfarande med sitt gamla glasfiberspö och en sliten, orange DT-lina.

Själv har jag fiskat i Ammerån hela mitt liv, med min farbror och framförallt min far, som läromästare. Jag har efter bästa förmåga förvaltat de kunskaper jag förvärvat av mina mentorer, såväl från andra profiler vid ån, och kryddat dessa med egna slutsatser. Efter hundratals fisketurer har jag nu, tror jag i alla fall, kommit så långt att jag ganska väl vet hur harren ska fångas i Ammerån.

**KLASSISKT VÅTFLUGEFISKE.** Konstigt nog är harren i Ammerån sällan på vakhumör – varför vet jag inte riktigt, men faktum är att det aldrig vakar särskilt mycket i ån. De harrar man ändå ser i ytan är oftast förhållandevis små. Men som med alla regler finns det dock undantag, och visst finns det tillfällen när även Ammerån bjuder på fint torrflugefiske, men de är ganska sällsynta.

Många fiskare som besöker ån för första gången förväntar sig ett harrfiske de är vana vid från andra vatten, fiske med torrfluga på

vakande fisk, och de flesta tycker nog att ån är svårfiskad. Självklart kan du precis som i alla fiskevatten ha otur och komma vid helt fel tid och bli totalt utan hugg, men som regel är det inte så svårt – bara du använder rätt metod vid rätt tillfälle!

Bäst fungerar oftast det klassiska våtflugefisket – ett trekast knyts i linänden, kasten läggs rakt ut eller snett nedströms, och fiskas ut tills linan pekar rakt nedströms. Vad du har för flugor på tafsén, samt när, var och hur du lättast lurar harren till hugg, varierar dock med säsongen. Det som fungerar i juni kan vara verkningslöst i augusti. Det är dessa erfarenheter och kunskaper som är så viktiga och värdefulla, oavsett vilket vatten man besöker.

**JUNIFISKET.** Ammerån har hittills stått emot alla hot om utbyggnad och vattenståndet påverkas endast av väder och vind. Under våren tar ån emot stora mängder fjällvatten, och de första veckorna efter premiären den första juni, är vattenståndet i regel högt och flugfisket mycket svårt. Visst finns det ställen som kan ge en och annan harr även vid riktigt högt vatten om man tjurar med sjunklina och förtyngda flugor, men fångsterna blir som regel begränsade.

När den värsta vårflo den har sjunkit undan börjar en av de bästa perioderna för flugfiske i Ammerån – en period som oftast inträffar kring midsommar. Vid denna tid fungerar fisket med trekast och sjunkande flugor allra bäst, ibland så bra att man blir förvånad. Ett sådant

tillfälle inträffade för några år sedan, en fantastisk fisketur jag aldrig glömmer.

Efter en tids fint väder var vattenståndet i det närmsta perfekt – något för högt för att man skulle ta sig ända ut till rännan, men alldeles lagom för Vårvs övriga strömmar. Jag satte mig vid vindskyddet och började komponera ett trekast. Jag var helt ensam och antog att de tillresta fisketuristerna gjort som vanligt, och koncentrerat fisket till en annan tid på dygnet, och att lokalbefolkningen satt hemma och drack pilsner i den fina sommarkvällen.

Den här tiden på året blir det aldrig blir riktigt mörkt, men under någon timme mitt i natten blir det åtminstone så pass skumt att skillnaden märks. Det var den perioden jag inväntade – den tid på dygnet när den större harren kommer fram ur sina gömmor och förhoppningsvis låter sig luras av en svartnymf. Jag fiskade mig ut mot strömmarna längs södra sidan och plötsligt började harrarna hugga på vart och vartannat kast. Jag gjorde en liten förflyttning

*Harren behöver inte vaka för att torrflugefisket ska fungera i Ammerån – det är viktigare att väder, vind och vattenstånd är rätt.*



Jan Persson – en av Ammeråns flugfiskepionjärer. För drygt 60 år sedan lade han långspöet på hyllan och var med och introducerade flugfisket i ån.



Harren i Ammerån är i god kondition och hugger gärna på en klassiskt fiskad våtfluga.



Där Röningsforsen övergår till Stor-Ede finns bra fiskeplatser på båda sidorna av ån – fina harrströmmar som levererar långt in på säsongen.





Den typiska harren från Ammerån – pigg, stark och lurad av en virkad svartnymf.

*Ett kraftigt hugg gav en riktigt fin harr och de kommande minuterna blev helt otroliga – stora harrar högg hej villt!*

mot en sten som sticker upp ur vattnet och lade ut ett nytt kast. Ett kraftigt hugg gav en riktigt fin harr och de kommande minuterna blev helt otroliga – stora harrar högg hej villt!

Så började det ljusna igen och med gryningen avtog även harrens aktivitet. Nästan lite skakig tittade jag ner i den rejält nedlastade konten – där låg ett knippe fina harrar. Trött och belåten gav jag mig iväg hemåt för välförtjänt vila.

Kring midsommar är det inte ovanligt att både dag- och kvällsfisket är mediokert. Det är då du ska invänta natten och den större harren; störst chans på fina fångster har du från midnatt och ett par timmar framåt.

Använd en svart eller en lila nymf som ändfluga, som första upphängare en grön nymf eller en Dyson, och som andra upphängare en Arnemyra eller en våtfluga med silverkropp. Flugvalet är kanske inte helt avgörande, men erfarenheten visar att du definitivt ska ha en svart eller lila nymf på trekastet, helst båda varianterna.

**JULIFISKET.** Efter denna, som regel varma period, kommer den tid på året när Ammerån har flest besökare. Nu blir fisket ganska nyck-

fullt och väldigt oförutsägbart, allt beror på hur varm och torr sommaren är. Vissa år kan det vara riktigt bra hela juli och andra år, när vattenståndet blir lågt och vattentemperaturen hög, klart sämre. Helt hopplöst är det dock aldrig och om du letar dig till platser där fisken antingen kan söka sig till riktigt djupa höljor, eller där relativt kraftig ström håller en del ståndplatser, kan du ändå få en del hugg.

Det nyckfulla fisket tar sig ibland underliga uttryck. För några år sedan var jag och min fiskekompis Göran och fiskade – denna gång på den södra och mer otillgängliga sidan av ån, mitt emot grustaget. Det var i vanlig ordning nattfiske med sjunkande flugor som gällde, och vi hade inte med oss en enda torrfluga – något vi snart skulle ångra. Helt plötsligt hände något man nästan aldrig får uppleva vid Ammerån. Det började vaka överallt omkring oss och det var inte bara småharr som steg – det var alla harrar. Tydligt hade vi hamnat i en större kläckning som gjorde fisken helt tokig – och där stod vi med våra våtflugor...

Det var för långt att åka hem efter torrflugor, så det var bara att försöka finna en lösning. Det slutade med att vi kastade ut och vevade in linan i lämplig fart så att flugorna kanade i ytan. Meto-

# Flugor för AMMERÅN



*Bølön Favorit*

Torrfluga för sensommar- och höstfiske. Fungerar bra som attraktor för Ammeråns harrar.



*Virkad svartnymf & lilanymf*

Så enkla, men ändå så bra – fungerar hela säsongen. Givna och oöverträffade mönster för Ammerån.



*Arnemyran*

Egentligen tänkt att fiskas hängande i ytan, men numera lika populär som våtfluga. Den bästa myrimitationen för Ammerån.



*Dyson*

Allround och fångstgivande fluga för hela säsongen. Kan fiskas såväl förtyngd och sjunkande som infettad och liggandes i ytan.



*Teal Blue & Silver*

Klassisk våtfluga och perfekt som upphängare på ett trekast.



*Biegent's Black*

Precis som Bølön Favorit en vass torrfluga för fisket i slutet av säsongen.





Nedströms broarna vid Överammer – sent på säsongen och lågvatten. En populär rast- och fiskeplats på grund av sin närhet till vägen.

*Tydligen hade vi hamnat i en större kläckning som gjorde fisken helt tokig – och där stod vi med våra våtflugor...*

den fungerade skapligt, och trots att det var lite knepigt att kroka fisken, fick vi en del harr.

Svartnymfen har visat sig dominant även i juli, medan den gröna nymfen inte längre är lika gångbar och byts med fördel ut mot en Red Palmer.

**AUGUSTIFISKET.** När man kommer en bit in i augusti blir nätterna kallare och mörkare, vattnet är som regel svalare, och när höstregnen drar in, även högre. Denna intressanta period sträcker sig så långt väder och vattenstånd tillåter. Kommer det alltför mycket regn kan ån stiga så att säsongen tar slut redan i september, men om vädret är mer gynnsamt, kan man fiska långt in i oktober.

Nattfisket i augusti tillhör det mest spännande fiske man kan uppleva. En underbar augustikväll för många år sedan rodde min far och jag över ån för att fiska de fina strömmarna på södra sidan av baracken. Efter ankring och iordningställandet av kvällens lägerplats, fick det bli några kast för att komma över den värsta fiskeivern. Några småharrar senare satte vi oss vid elden för en kaffeslurk i allsköns ro – det var läge att invänta den kolsvarta slöja en natt i mitten av augusti lägger över himlavalvet.

Fiske i kolmörker är inte det lättaste, du måste lita helt på känslan och minnet av hur den aktuella platsen såg ut i dagsljus. Mitt i natten är det svårt att lokalisera strömkanterna, för att inte tala om risken att slå sig halv fördärvad, när man snubblar över stockar och stenar längs stranden. Lyckligtvis behöver man aldrig kasta särskilt långt och det är kanske det som är det mest förbryllande vid detta fiske – helt plötsligt står den större harren på grunt vatten alldeles invid land.

Jag drog ut ett par meter lina, lade ett första kast och snart högg en fin matharr som stod knappa metern från land. Tre kast till gav ytterligare två harrar av samma kaliber på ungefär samma avstånd från land, sedan var den lilla strömkanten tom. Jag återvände till den lockande brasan med ett leende på läpparna och en skön tyngd i fiskekorgen.

Vid denna tid fungerar den vanliga svartnymfen utmärkt. Hur paradoxalt det än låter, så ska du använda mörka flugor när det är riktigt mörkt ute. Trekastet kan till exempel kompletteras med en lilanymf och en Dyson. Kasten läggs snett nedströms och du fiskar av strömmen som vanligt. Eftersom man inte ser något, är det viktigt att linan är sträckt, så att du har en chans att känna när fisken hugger.



## Nedre Ammeråns FDO

Området sträcker sig från Selet ner till Ammeråns utlopp i Indalsälven ett par mil uppströms Hammarstrand. Sträckan uppströms Överammer utgörs i princip av ett stort sel där gädda och abborre huserar. Strömfisket efter harr och öring bedrivs från broarna i Överammer och ner till utloppet – en sträcka på närmare 20 kilometer i fantastisk natur. Ån har här en varierande karaktär, med strömmar, höljor och massor av forsar.

Ammerån ringlar sig genom granitrikt urberg och stora delar av tillrinningsområdet tillhör kambrosilurområdet, där kalksten och skiffer dominerar, vilket gör att vattenkvaliteten är ypperlig. Tack vare detta hyser ån mängder av unika insekter och smådjur som sedan länge är utrotade av föroreningar och försurning i övriga delar av landet.

Ammerån är biotopvårdad och mycket arbete läggs ner på att höja kvalitén på fisket – bland annat genom olika forskningsprojekt. Området nås via väg 87 och ligger cirka 120 km från Sundsvall och 85 km från Östersund. Längs ån finns ett flertal vindskydd och rastplatser.

## Fiskeguidning och boende:

**Ammeråns Fiskecamp**, 0696-211 94  
([www.ammeransfiskecamp.com](http://www.ammeransfiskecamp.com))

**Färsåns Fritid & Fiskecamp**, 0696-240 28  
([www.ammeran.com](http://www.ammeran.com))

**Pelles Fiske**, 0696-557 50  
([www.pellep.com](http://www.pellep.com))

**HÖSTFISKET.** De år när vädret är fördelaktigt och regnen återhållsamma, kan hösten bjuda på ett härligt torrflugefiske. Jag hade själv fiskat i Ammerån under närmare tio år innan jag upptäckte höstfisket med torrfluga, och tillsammans med min jämnåriga granne fick jag själv lista ut hur det skulle gå till, och vilka flugor som fungerade bäst.

Inför säsongen 1985 hade vi bundit upp lite nya torrflugemönster där den gemensamma nämnaren var att kroppen bestod av orange Fly-Rite. Göran hade hittat ett mönster i en gammal flugkatalog, Biegents Black, och jag hittade på ett eget mönster som döptes till Bölön Favorit (Bölön var namnet på en fantasifigur som användes för att skrämma barn när min far var liten).

Dessa flugor fick sitt genombrott under en, för min del, fantastisk fisketur. Vi skulle fiska av rännan vid Vårv, en djupfåra nära den södra stranden av ån där strömmen är lugn och jämn – en ström som gjord för torrflugefiske. Göran såg ett vak i den övre delen av rännan, precis utanför en av bäverhyddorna, och ställde sig i position. Själv tog jag plats några meter längre nedströms.

Efter en stund hade jag fått flera fiskar och tyckte fisket gick

som en dans. Det tyckte inte Göran, som envist kastade mot vaket han sett, utan att fisken behagade stiga till hans fluga.

Så hände plötsligt allt på en gång; ett vak som vilket som helst, en krokning som vanligt och en förvånansvärt enkel hemtagning, men harren var den största jag hittills sett! Samtidigt steg äntligen harren som Göran hade kastat på så länge och med ett säkert mot-hugg var fisken fast. Den var också stor, men inte alls lika lugn och snäll som min fisk. En våldsam kamp tog sin början och avslutades ytterst snöpligt med att Görans tafs small av. Sällan har en så besviken fiskare skådats och sällan har ett spö varit så nära att knäckas. Livet kan vara orättvist ibland...

Harren behöver inte vaka för att torrflugefisket ska fungera i Ammerån – det är viktigare att väder, vind och vattenstånd är rätt. Förutom ovan nämnda flugmönster fungerar även klassiker som Royal Coachman, Blue Zulu och Black Gnat, liksom modernare flugor. När fisken är på hugget är själva mönstret sällan avgörande, det handlar mer om att presentera flugan på rätt sätt och att befinna sig på rätt plats vid rätt tillfälle. Ammerån kan som sagt både fascinera och förvåna!